

Årsmøte i Praksiseierforeningen:

Er det lov å tjene penger på helse?

Lørdag den 15. september møttes rundt 100 medlemmer av Praksiseierforeningen (PeF) til sitt tredje årsmøte i Oslo. Er det lov å tjene penger på helse og er det dyrt å gå til tannlegen, var spørsmålene som satte rammene for i siviløkonom Christian Vennerøds innledningsforedrag.

Ikke helt overraskende var konklusjonen og hans svar ja på det første spørsmålet og nei på det andre. Spørsmålene som skulle styre den påfølgende debatten om bransjens forutsetninger for lønnsomhet, ble imidlertid overskygget av andre temaer som de mange aktive møtedeltakerne tok opp. Ikke minst var mange opptatt av hvilke konsekvenser medienes dekning av den såkalte tannturismen kunne ha.

Edgar Hundsnes og Liz Günther ble gjenvalgt som henholdsvis leder og nestleder av praksiseierforeningen.

Praksiseierforeningen ble startet for fire år siden da en gruppe praksiseiere følte seg forsømt av NTF. – Det er imidlertid svært gledelig at dette har bedret seg betydelig og at samarbeidsklimaet med NTF nå er særdeles godt, sa nestleder i foreningen, Liz Günther, da hun åpnet møtet. – Vi merker oss imidlertid at NTF selv tar krediten for våre innspill, som for eksempel kostnadsanalyser og søkelys på privat praksis. Men for oss er det viktigere at sakene blir fulgt opp enn at æren hører der den hører hjemme, sa hun.

Prisregulering vil være fatalt

– Praksiseierforeningen slutter seg til NTFs uttalelser til stortingsmelding nr. 35, men er avventende skeptisk til regjeringens forslag om en prisportal for å styrke konkurransen, sa Günther videre og advarte mot at politiske særinteresser vil kunne føre til prisregulering, noe som «ville være fatalt for en meget velfungerende, tilpasningsdyktig, effektiv og pasientvennlig privat tannhelsetjeneste som den vi har i dag.» Aktiv påvirkning av politikere og mar-

kedsføring av tannlegene som yrkesgruppe i mediene, særlig via fjernsyn, var blant forslagene til hvordan NTF bør følge opp stortingsmeldingen. – Markedsfør vår kvalitet. De fleste av oss gir våre pasienter en behandling i toppklasse når det gjelder både kvalitet og service. Skal vi ikke få ta oss betalt for det? Her må NTF på banen med nytenking. Bruk noen millioner av foreningens «velfødde» kasse til å snu bildet av at det er dyrt å gå til tannlegen var hennes oppfordring. – Vi skal ha avkastning på investert kapital, vi skal ha kompensert for kostnader og innteksttap under studiene og vi skal ha eierlønn. Dette er innbakt i honorarene, og det må vi formidle til pasientene. For det er lov å tjene penger på helse, og det er ikke for dyrt å gå til tannlege avsluttet hun.

Det bør være dyrt

Og Günther fikk god støtte fra Christian Vennerød, som kom til sine egne. Ikke minst støttet han den private praksis. – Kunden må selv kunne bestemme: jeg

vil ha retten til å velge «plageånd» selv, understreket han med referanse til barndomsopplevelser. –Tannlegen skal ha personlig interesse av å behandle pasienten bra. Problemet i offentlig tannhelsetjeneste er at tannlegen ikke tjener på at kundene er tilfredse, og derfor virker ikke skoletannlegen troverdig og kompetent sammenlignet med privattannlegen, sa han. Og ble slett ikke pepet ut av forsamlingen. Vennerød sa også nei til en fasttannlegeordning. Fastlegen tjener mer på å ha en pasient på listen enn på å behandle pasienten. Tannlegen må behandle, og det må være konkurranse, mente han, selv om han innså at et fritt marked også kan innebære fare for overbehandling og «melking» av pasienten.

Og det er ikke for dyrt for folk flest å gå til tannlegen. Gjennomsnittskostnader for tannbehandling i 2004 var 2 253 kroner, og de fleste hadde under 1 500 kroner i utgifter. Av de ni prosent som ikke hadde oppsøkt tannlege siste år, var det fem prosent som oppgav økonomi som årsak. Noen har spesielle

Deltakerne i paneldebatten var fra venstre Edgar Hundsnes, Christian Vennerød, Gunnar Lyngstad og Olav Gunnar Ballo.

behov, og eksemplene fra mediene kan ikke brukes til å generalisere. For mange er det også spørsmål om å prioritere. Det bør være dyrt, mente dessuten Vennerød, individuell forebygging av tannsykdom er mulig, og det bør koste å gi blaffen.

I et fritt samfunn søker kapitalen nye veier. Det er bra at det etableres tannlegefirmaer. Eierne har skapt noe, og belønningen kommer når man lykkes. Profitt er moralsk riktig – uten profitt stopper nyskaping. Det må være mulig å tjene gode penger. Frykten for å tjene penger på andres helse er et kulturmessig sykdomstegn, avsluttet han.

Markedet fungerer

I paneldebatten som fulgte deltok foruten Christian Vennerød også NTFs president, Gunnar Lyngstad, stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo og PeFs leder, Edgar Hundsnes.

I kjølvannet av medieoppslagene ble det en god del diskusjon omkring tannturismen. – Dette dreier seg vel ofte om pasienter som både har stort behov for behandling og dårlig økonomisk evne, mente Ballo. – Hvis det blir et stort volum på antallet pasienter som oppfatter at det er for dyrt å gå til tannlegen, så må man diskutere motmidler. Kanskje er noen typer tannbehandling for dyr, og da må man argumentere for offentlige refusjoner, men også vurdere andre ordninger som kan gjøre det billigere for pasienten. For egentlig betyr jo dette at markedet fungerer, sa han. – Man kan ikke hente ut det beste fra begge verdener og så være misfornøyd.

gå tilbake til våre praksiser med god samvittighet, sa Edgar Hundsnes. – Vi er grundig lei av alle medieoppslagene om griske tannleger. Spørsmålet er om det egentlig er prisene som gjør at pasientene drar ut. Mitt inntrykk er at dette er anekdotiske historier som mediene blåser opp som om det foregår ran av pasientene her i landet. Ofte dreier det seg om pasienter som lager trøbbel og klager på alt fra a til å, og som finner en ny knagg å henge misnøyen på.

Globaliseringen fører til økt konkurranse

For mange ville behandlingen de får i utlandet være dekket av trygdeordninger slik at den ville vært like billig i Norge, ble det opplyst. – Dere må nok likevel forberede dere på at konkurransen kommer. Det er en følge av globaliseringen. Men hvis det virkelig stemmer at det for mange ikke er vesentlig dyrere å bli behandlet her i landet, så vil virkeligheten etter hvert også slå igjennom i mediene, mente Vennerød, som anbefalte Praksiseierforeningen å lage en konkurranseanalyse: – Finn ut hvor konkurransen er reell og hvordan dere skal møte den, foreslo han.

– I NTF jobber vi med å informere, sa Lyngstad. – Utfordringen er imidlertid å balansere informasjonen, slik at vi ikke får problemer med Konkurransetilsynet. Når det gjelder å markedsføre tannlegestanden i mediene, minnet han om at det ikke er like lett for foreningen å gå ut og markedsføre tannlegene i stor stil så lenge det faktisk er tannlegemangel i mange deler av landet.

– Vår hensikt med denne debatten er å få en «fagøkonomisk» diskusjon som kan begrunne at vi driver bedriftsøkonomisk. Vi må få tallene på bordet slik av vi kan

– Dere snakker om markedsføring som om dere har et dårlig image. Tannleger har et mye bedre image enn meg som er politiker. Dere er gode. Få enn annen tilnærming, sa Ballo og fikk støtte av Vennerød. Mens Hundsnes påpekte at det var den objektive sannheten rundt driftsbetingelsene som må bli bedre kjent. – Og NTF er for lite flinke til å ta til motmæle i mediene, sa han.

Viktig å stå sammen

Lyngstad minnet om at både privatpraktiserende og offentlig ansatte tannleger scorer svært bra i alle medieundersøkelser, men lovte å ta med seg utfordringene som var kommet frem på møtet. Han oppfordret for øvrig forsamlingen og PeF til å komme med innspill til oppfølging av stortingsmelding nr. 35. – I meldingen blir det foreslått økt samarbeid mellom det offentlige og privatpraksis og det er svært viktig at vi nå står sammen og har en felles og enhetlig opptreden i det videre arbeidet, understreket han.

Debattlederen, tannlege Kjetil Reppen, var lett bekymret over at debatten, som egentlig skulle dreie seg om bransjenes forutsetninger for lønnsomhet og spørsmål om bl.a. skattelov og særskatt, som følge av møtedeltakernes engasjement hadde gått i en litt annen retning. De nevnte spørsmålene ble imidlertid kort og greit besvart under de påfølgende postene på programmet, som for øvrig tok opp praksisrelevante temaer, blant annet erstatningsnivå ved «urettmessig tilegnelse av pasientporteføljen», underslag, kontraktsbrudd og ulike typer assistenttannlegekontrakter utarbeidet av PeF.

Det nye styret

På generalforsamlingen ble Edgar Hundsnes, Bergen og Liz Günther, Oslo gjenvalgt som henholdsvis leder og nestleder mens Carl-Henrik Gullaksen, Oslo, Jan M. Martinsen, Harstad og Jon Arne Østgård, Fredrikstad ble valgt til styremedlemmer og Odd T. Nesse, Sotra til kasserer. Vararepresentanter ble Nina Gullaksen, Oslo og Nils Tore Klock, Bergen.

Tekst og foto: Gudrun Sangnes